

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Liridon Lleshi

Proč (ne)potřebujeme síťovou neutralitu v EU

Bakalářská práce

Olomouc 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Proč (ne)potřebujeme síťovou neutralitu v EU“ vypracoval/a samostatně a citoval jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 30.6.2017

(Podpis autora textu)

Poděkování

Tímto děkuji JUDr. Michalu Petrovi, Ph.D., za jeho pomoc, odborné rady a připomínky při vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

1	Úvod.....	5
1	Co je internet?	7
1.1	Internet jako přirozený krok evoluce	7
1.2	Internet jako technologie	11
1.2.1	Internet obecně	12
1.2.2	Rychlost internetového připojení.....	15
1.2.3	Mobilní internet	17
2	Co je síťová neutralita?	18
2.1	Obecně o síťové neutralitě	18
2.2	Některé způsoby porušování síťové neutrality	21
2.2.1	Zpomalování a blokace obsahu, neboli throttling („škrcení“).....	21
2.2.2	Zero-rating	22
3	Právní úprava de lege lata	24
3.1	Nařízení EU o otevřeném internetu č. 2015/2120	24
3.2	Co není porušením síťové neutrality.....	27
3.3	Kritika aktuální právní úpravy	34
4	Shrnutí a závěr	39

Seznam použitých zkratk

ISP/ISP's – poskytovatel/é internetového připojení

CAP/CAP's – poskytovatel/é obsahu a aplikací

Nařízení/Nařízení o síťové neutralitě/Nařízení o síťové neutralitě - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu

Směrnice/Rámcová směrnice - Rámcová směrnice (2002/21/ES) ref. lit. (n) a lit. (h).

BEREC – The Body of European Regulators for Electronic Communications – Orgán EU, ekvivalent českého telekomunikačního úřadu na unijní úrovni (Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací)

EU – Evropská Unie

1 Úvod

Začátek 21. století, nazývaný informační věk a s tím spojený neuvěřitelný rozmach internetu. Internet nabízí dříve nepředstavitelné propojení miliard jedinců, jež mohou sdílet miliardy informací, ve formě tzv. dat. Umožňuje lidem zpracovávat tyto data a vytvářet další data či pakety dat¹ a dále je aplikovat do praxe.

Data nejsou v etapě lidského vývoje novinkou. Je to pouze nový pojem, jejich materiální jádro, jímž je uchopení a přenesení jisté informace od odesílatele k adresátu je známo od vzniku (moderního) člověka. Dříve prostřednictvím znaků a gest, později zvuků a výkřiků, jež se vyvinuly v řeč, která se vývojem začala „přenášet“ na hmotné předměty (kámen, hlína, papyrus, papír) ve formě písma a mohl bych pokračovat dále. Data sledují cíl, jež je nesmazatelně spojen s kognitivním vývojem lidstva, synergii, kolektivním učením, což je schopnost zachovat informaci, předávat si ji mezi sebou a schopnost přenesení této informace do rukou dalších generací a tím se dostat do úplně nové úrovně komplexnosti. Žádný nástroj v dějinách nám tuto činnost neumožnil lépe, rychleji a dostupněji, než právě internet. Síťová neutralita je princip internetu, který má zajistit, že žádná data nebudou upřednostňována před jinými.

Téma práce jsem si vybral proto, že role internetu v běžném životě každým okamžikem roste a jeho regulace se dotýká téměř všech. Prohloubení znalostí „internetového práva“ považuji za důležité právě pro jeho potenciál dalšího růstu, zejména v oblasti ekonomiky a zasahování do dalších, klasických odvětví práva.

Cílem práce je nejen explorační dané problematiky, ale i její vysvětlení, jelikož i přes její nesmírnou důležitost, je povědomí o této problematice ve společnosti velice nízké. V omezené míře je cílem i predikce budoucího vývoje.

Je třeba na úvod poznamenat, že se jedná o problematiku hojně diskutovanou v oblasti převážně informačních technologií, nicméně v oblasti práva se jedná o oblast takřka neprozkoumanou, potřeba právní regulace vyvstala velice nedávno. Charakteristika zdrojů odpovídá tomuto faktu. Zdroje samotné jsou, příhodně, převážně internetové, či na internetu dostupné. K datu psaní této práce mi není známa monografie zabývající se touto problematikou z pohledu alespoň převážně právního. To platí i pro komentářovou literaturu a judikaturu.

¹ Soubor více dat

Hlavní výzkumnou otázku, plynoucí z názvu práce, jsem formuloval nejednoznačně z důvodu toho, že její zodpovězení bylo čirým a nezaujatým předmětem výzkumu. Během rešerše jsem nicméně k této problematice zaujal spíše jednostranný postoj, a to ve prospěch potřeby síťové neutrality, argumenty ve prospěch potřeby síťové neutrality tak budou rezonovat napříč touto prací.²

Dílními výzkumnými otázkami, na něž v průběhu této práce odpovím, jsou: Lze internet (přístup k internetu), považovat za subjektivní právo? Kladná odpověď na tuto otázku stanoví mantinely pro požadovanou úroveň právní ochrany. Dalšími jsou: Co je síťová neutralita? Co je v souladu se síťovou neutralitou a co je již diskriminace dat? Je existující právní úprava dostatečná? Pro získání odpovědi na tyto otázky je třeba nejprve rozumět technickému pozadí internetu a proto je v práci zařazena i část toto stručně popisující tyto. V duchu těchto otázek je tvořen i obsah práce.

² Ze stylistických důvodů jsem však název ponechal nejednoznačný

1 Co je internet?

1.1 Internet přirozeným krokem evoluce?

V úvodu do této práce se zmiňuji o datech, jako o prostředku pro sdílení informací, poukazují na fakt, že se v lidské historii vůbec nejedná o nový fenomén. Nyní se podíváme na předávání informací v širším kontextu, dříve, než éra člověka započala. Tato část je nutná k porozumění argumentace zastánců názoru, že internet je „lidské právo“³ nové generace, a že žádná/nízká regulace síťové neutrality je krokem výrazně omezujícím toto právo.

Biologická evoluce je definována jako „jakákoliv změna dědičných znaků uvnitř populace organismu během generací/času.“⁴ Tato změna nastane buďto jako nahodilá mutace⁵ části nositele genetické informace, jímž je kyselina deoxyribonukleová (DNA⁶) nebo jako dědičný pozůstatek předchozí generace, genetická informace která byla předána potomstvu skrz DNA, protože se uplatnila pro přežití či reprodukci⁷. Změnou není pouze fyziologická změna, ale i psychická. Geneticky se nepředává jen barva vlasů, výška apod., ale také vzorce chování, nálady a řady procesů, jenž souhrnně nazýváme duševními⁸. Duševním procesem je například potřeba komunikace, která spolu s nutnými fyziologickými změnami proto-člověka, jako je růst mozku, vzpřímení se, a další změny dala za vznik primitivní formě řeči, která se rozvíjí dodnes.

Velikost mozku s vývojem řeči je spolu úzce spjata, neuropatolog Koukolík a mnozí další hovoří o hypotéze sociálního mozku⁹, která presumuje, že lidský mozek, jakmile díky jiným změnám¹⁰, dosáhl alespoň takové velikosti, že bylo možné navázat první sociální vztahy,

³ ZUCKERBERG, Mark., *Is Connectivity A Human Right?* [online].internet.org, srpen 2014 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/t39.2365-6/12057105_1001874746531417_622371037_n.pdf >.

⁴ Např.: FLEGR, Jaroslav., *Úvod do evoluční biologie*. Praha, Academia, 2007.

⁵ Tamtéž.

Dále také: FLEGR, Jaroslav., *Úvod do evoluční biologie, Biologická evoluce* [online].youtube.com, 10. října 2013 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.youtube.com/watch?v=TxSN7I0aI88> >.

⁶ UNKNOWN. *DNA* [online].genetika-biologie.cz, 18. července 2011 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.genetika-biologie.cz/search/node/DNA> >.

⁷ DARWIN, Charles., *O vzniku druhů přírodním výběrem..* Praha, Academia, 2007

⁸ FLEGR, Jaroslav., *Úvod do evoluční biologie*. Praha, Academia, 2007.

⁹ KOUKOLÍK, František., *Sociální mozek, některé evoluční principy MUDr. František Koukolík* [online].youtube.com, 3. července 2012 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.youtube.com/watch?v=PBkC2XzxeY> >.

také: KOUKOLÍK, František., *Sociální mozek. (2. vydání)*. Praha, Karolinum, 2016

¹⁰ lepší strava, fyziologické změny dlaně, jenž umožňovaly lépe uchopovat předměty čímž vzrostl „tlak“ na mozek při snaze o manipulaci s těmito předměty

tak díky těmto sociálním vazbám, které se stávaly komplikovanější, muselo dojít i k „zesložitňování“ mozku a tím k jeho růstu. S rostoucím mozkem a jeho rostoucími výpočetními schopnostmi se zase rozšiřovala kapacita pro nové společenské vztahy. Během času poté vyvstala potřeba zaznamenat komunikaci, slova, na nějakém nosiči odlišném od organismu, třeba na kameni, jež je oproti člověku výrazně způsobilější udržet informaci v původním znění, a tak vznikly první malby, piktogramy, z nichž se patrně vyvinulo písmo.

Takto dala biologická evoluce za vznik evoluci kulturní. Biologická evoluce se vyznačuje tím, že je relativně, pro a ku životu jedince v organismu, pomalá až nepoznatelná. **Evoluce kulturní**, je procesem výrazně rychlejším a dynamičtějším. Kulturní evoluce je definována jako vývoj adaptivních vlastností a vzorců chování, jež jsou předávány uvnitř skupiny.¹¹ Tyto informace jsou předávány buď napodobováním, nebo pomocí symbolů (řeč a písmo)¹². Nositelem informace, této kulturní evoluce je tzv. mem¹³. Mem je kulturní obdobou DNA, je to informace podléhající změnám, zároveň je ale natolik stálá, že je snadno rozšířitelná, uchopitelná a způsobilá k snadnému předání¹⁴. Kulturní informací (memem), je například náboženství, ale i to, jak rodič naučí své dítě řídit auto, nebo šimpanz naučí své mládě otevřít oříšek pomocí kamene. Vzhledem k snadnosti předání si je může přivlastnit velké/neomezené množství adresátů. Oni adresáti memu jsou potenciálními inovátory tohoto memu, osobami, které mem vyzdvihnou do výšin, nebo jej předají dál stejný nebo, ukáže-li se nebyť vhodný pro jednoho nositele, nepředají jej dál¹⁵.

¹¹ FLEGR, Jaroslav, *Evoluční biologie. 2., rozšířené vydání*. Praha, Academia, 2009.

¹² tamtéž

¹³ tamtéž

¹⁴ DAWKINS, Richard, *Sobecký gen*. (překlad z originálu: Vojtěch Kopský). Praha, Mladá fronta, 2003.

¹⁵ Princip v angličtině označovaný trefně „Use It, Or „Lose It“.

Představte si vznik sekery z doby kamenné. Někdo si nejprve musel všimnout, že oválné kameny jsou více vhodné k drcení, například skořápky, a že kameny s ostrou hranou jsou lépe uzpůsobené k sekání, například keřů. Ten tuto informaci, předal dál. Informace se ukázala být užitečná pro ty, jenž potřebovali např.: nasekávat větve, rozšířila se k nim. Tyto osoby budeme nazývat potenciálními inovátory. Jeden z těchto potenciálních inovátorů si uvědomil, že podařilo-li by se mu přidělat kamen s ostrým hrotem na konec pevného kusu dřeva, došel by dále a také by vynaložil méně energie.

Proces vzniku sekery, potažmo ale všech technologických vymožeností, prošel přibližně stejnou osou. Tento proces je možný díky schopnosti lidí učit se pomocí takzvaného kolektivního učení¹⁶. **Kolektivní učení** je proces uchování informace, sdílení této informace s jinými pomocí symbolů či napodobování a ponechání této informace ku kreativitě příjemců této informace, tak dosáhnout buďto zlepšení něčí myšlenky, vytvoření nové nebo jen prostého sdělení té informace¹⁷.

Člověk je tvor společenský, ukázalo se býti evoluční výhodou pro přežití druhu udržovat skupiny a mít v nich sociální vazby a předávat si mezi sebou informace. Od doby, kdy byla objevena schopnost přenosu informace člověk usiluje o její snadnější, rychlejší a pohodlnější získání a zpracování, a její sdělení. Nejdříve řečí, poté právě vyškrabáváním obrazců na kamen, poté písmen. Dalším krokem byly například hliněné desky a papír, od těch jsme po vynálezu knihtisku udělali velký skok až přes vývoj dnešních masmédií. Které masmédiium však umožňuje nejsnadněji, nejrychleji a nejpohodlněji získat, sdělit či zpracovat informaci a to co nejširšímu okruhu potenciálních inovátorů? Internet!

¹⁶ collective learning je termín užívaný americkým historikem Davidem Christianem v edukačním projektu financovaným Billem Gatesem nazvaným „The BIG History Project“ [online].khanovaskola.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://khanovaskola.cz/video/226/2410-kolektivni-uceni-ve-velkem-meritku> >.

¹⁷ HUMANS [online].bighistoryproject.com, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.bighistoryproject.com/chapters/4#intro> >.

Právo na internet (přístup k internetu), je manifestací jiných lidských práv, jejichž plné využití internet umožňuje¹⁸. Jsou-li práva, jenž jsou ústavně zaručena chráněna „offline“, není důvod jim odepřít ochranu „online“. K čemu by ale byla jejich ochrana „online“, aniž bychom chránily onu možnost dostat se a zůstat vůbec do režimu „online“ samotnou? Právo na přístup k (otevřenému) internetu můžeme z tohoto pohledu považovat za subjektivní lidské právo. Nejpravděpodobnějším umístěním ve vnitřním členění lidských práv pro právo na internet považuji sekci tzv. sociálních práv. Sociální práva jsou „*ty části práva, jejichž cílem je vyrovnání sociálních rozdílů, především v podobě nedostatků jedinců a určitých skupin obyvatel v materiálním zajištění, rovnosti příležitostí a možnosti vlastního uplatnění a rozvoje*“.¹⁹ Nic jiného neumožňuje výkon většiny práv v takové rovnosti, jako právě internet. Ovšem za předpokladu, že je to internet svobodný, otevřený.

¹⁸ Například: právo na svobodu projevu, sdružování, informace, atp.

¹⁹ VESELÝ, Jiří. *Právo sociální ho zabezpečení*. : Praha: Linde, 2013. 312 s.

1.2 Internet jako technologie

S internetem je to jako s elektřinou v zásuvce ve zdi, většina z nás ví jak jí používat, ale ne všichni rozumíme mechanice, která nám to umožňuje. V této části podnikneme exkurz základními mechanismy fungování internetu, v dalších částech vycházím z těchto poznatků.

Mezinárodní nezisková organizace sdružující neziskové a nevládní právní entity zabývající se právem a technologiemi, zvaná EDRI²⁰, jejíž členem je i česká nezisková, nevládní právní entita Iuridicum Remedium²², vydala dokument nesoucí název Jak funguje Internet²³²⁴, který pro potřeby této práce posloužil jako zdroj ucelených informací, sdělených v této části. Hlavním zdrojem informací je Zpráva BEREC o metodách rozdílného zacházení s obsahem webu a jiných soutěžních záležitostech v rámci síťové neutrality, dostupná v anglickém znění²⁵, vydaná orgánem evropské unie BEREC²⁶ (zkratka pro: the Body of European Regulators for Electronic Communications), jež je sdružením vnitrostátních regulátorů telekomunikace (jako je v ČR Český Telekomunikační Úřad) na unijní úrovni²⁷.

²⁰ EDRI [online].edri.org, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://edri.org/> >.

²¹ zkratka pro „European Digital Rights“ – volně přeloženo jako „evropská práva v digitální oblasti“

²² Iuridicum Remedium [online].iure.org, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: <<http://www.iure.org/>>.

²³ VESELÁ, Zuzana, *Jak funguje Internet*. Praha, Iuridicum Remedium, 2010

²⁴ [online].uloz.to, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://uloz.to/!BBhRSmeTk/jak-funguje-internet-kniha-zdarma-pdf> >.

²⁵ BEREC. *Differentiation practices and related competition issues in the scope of net neutrality*. Riga, BEREC 2012.

²⁶ BEREC byl zřízen nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1211/2009

²⁷ BEREC. *What is BEREC?* [online].bereg.europa.eu, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < http://www.bereg.europa.eu/eng/about_bereg/what_is_bereg/ >.

1.2.1 Internet obecně

Ze všeho nejdříve je třeba vědět, že internet není „jen tak ve vzduchu“ čekajíc, než jej lidé chytře využijí, je to pouze ilustrativní označení pro jednodušší pochopení koncovým uživatelem. Slovo „internet“ vzniklo zkrácením slov *interconnected networks of computers*, což volně přeloženo znamená „propojená síť počítačů“. Tyto počítače jsou spolu spojeny takovým způsobem, že spolu mohou komunikovat a předávat si informace.

Jak toto propojení vypadá? Ve své podstatě, se jedná o kabel! Není to ovšem prostý kabel, nýbrž optický kabel složený z optických vláken. Tyto vlákna pak dopraví informace, v podobě světelného paprsku, od zdroje (zářiče), k cíli (detektoru)²⁸. Informace dopravovaná přes optický kabel proudí rychlostí světla, díky tomu putují tak rychle.

Internet však není pouhým jedním kabelem, je to síť tisíců takových kabelů propojujících počítače po celém světě, valná většina z nich se nachází na dně oceánů a moří²⁹, ale nejen tam, i běžně v podzemí, a propojují tak počítače mezi kontinenty a státy. Tato „pevná“ síť kabelů je označována jako „**internet backbone**“, volně přeloženo jako páteřní síť internetu.

Počítačem se zde nerozumí běžný počítač nebo notebook, který máme doma, ale tzv. server. Název „computers“ v době vzniku internetu sice počítač znamenal a znamená dodnes, význam tohoto slova se však s postupem času změnil. V době vzniku internetu ještě nebyly domácí/osobní počítače (PC – Personal Computer) ale pouze „computers“ (počítače), které měly i funkci serveru.

²⁸ *Optické kabely. Co vše se o nich lze dozvědět?* [online].sdeleni.idnes.cz, 29. června 2011 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < http://sdeleni.idnes.cz/opticke-kabely-co-vse-se-o-nich-lze-dozevedet-fks-tec_sdeleni.aspx?c=A110622_141349_tec_sdeleni_ahr >.

²⁹ *Submarine Cable Map* <http://www.submarinecablemap.com/#/> [online].submarinecablemap.com, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.submarinecablemap.com/#/> >.

Co je to tedy server? Server je také počítač, ale mnohem výkonnější než běžné počítače, které známe. Je to počítač, který ve svém disku obsahuje více internetových webů³⁰. Takto by stačilo popsat internet na jeho úplném počátku, dnes je ovšem situace složitější, jak si dále popíšeme.

Na začátku všeho je stále kabel složený z optických vláken, v drtivé většině případů však cesta informací k běžnému uživateli není tak přímočará. Na každém konci kabelu, je tzv. internetový uzel, neboli peeringové centrum, které slouží jako „rozvaděč“ připojení pro přenos dat, čili přesměrování komunikace – je to podobné, jako když zastrčíte do elektrické zásuvky zásuvkovou lištu, na které je více zásuvek tak, aby se mohlo zapojit více zařízení do stejného obvodu, pouze místo elektřiny „bude proudit“ internetové připojení.

Tyto internetové uzly nemají jednoho jediného majitele, každý může patřit jiné osobě, ať již jednotlivým státům, společnostem, jednotlivcům nebo zájmovým sdružením³¹. Proto nemůžeme říct, že by internet (jako celek) někomu patřil, nebo že by jej někdo ovládal. Je tvořen hlavně zájmem lidí na spojování se a sdílení informací.

Do této „zásuvkové lišty“ nebo „rozvaděče“ chcete-li, je připojeno mnoho poskytovatelů internetového připojení (zkráceně **ISP** – z anglického Internet Service Provider), jimiž jsou zejména velké nadnárodní společnosti jako je například O2 a Vodafone, hostingová centra nebo i ústřední orgány státní správy, jako je ministerstvo vnitra³². Mohou to být ale i společnosti menší, zkrátka kdokoli dostatečně bonitní, aby si toto přímé propojení dovolil³³.

³⁰ **Poznámka:** webem se rozumí více internetových stránek, které spadají pod stejnou doménu (název webu). Například web www.pf.upol.cz obsahuje jednotlivé webové stránky <http://www.pf.upol.cz/skupiny/studentum/>, nebo <http://www.pf.upol.cz/menu/o-fakulte/>. Server v sobě typicky obsahuje desítky až tisíce jednotlivých webů, záleží na pamětní kapacitě onoho serveru. Servery sdílejí svoji kapacitu tím, že nabízejí tvůrcům různých webů tzv. hosting na jejich serveru, čili prostor pro jejich web, většinou za poplatek. Server si tak lze představit jako flash-disk nebo CD, do kterého můžete nahrát pouze omezené množství písniček. Za každou písničku, která bude představovat jisté místo v CD/flash-disku, si budete účtovat nějaký poplatek. V této vizualizaci tedy písnička představuje web a jednotlivé sloky/slova té písničky představují jednotlivé webové stránky.

³¹ Největší takový peeringový uzel v ČR představuje zájmové sdružení právnických osob NIX.CZ (zkratka NIX znamená Neutral Internet Exchange). Informace o něm můžete nalézt na webu www.nix.cz. Dalším uzlem je například peering.cz, informace o něm můžete nalézt na webu www.peering.cz.

³² NIX.CZ *Seznam připojených sítí*. [online].nix.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.nix.cz/cs/networks> >.

³³ Ceníky za jednotlivé služby jsou veřejně přístupné na webech internetových uzlů. Nutno dodat, že pouhá cena připojení je marginální ve srovnání s investicí do infrastruktury nutné pro připojení, jelikož jak píšu výše, internet je ve své podstatě kabelem v zemi – někdo jej tam musí tedy dát, provádět nad ním dohled apod.

Počty takto přímo připojených ISP se pohybují v ČR řádově v desítkách až stovkách³⁴. Mnohem vyšší počet ISP představují ty ISP, které bychom mohli nazvat ISP „nižší kategorie“, které si pronajímají internetové připojení od ISP „vyšší kategorie“ zmíněných v předchozím odstavci³⁵. Cílem těchto ISP „nižší kategorie“ je minimalizace nákladů na vybudování a udržování infrastruktury, tedy kabelů, satelitů, apod.. Počty těchto ISP se pohybují řádově ve stovkách až tisících³⁶. Jsou to právě tyto ISP, které ve většině případů zajišťují připojení do domácností, společností, škol apod. Toto však neznamená, že ISP „vyšší kategorie“ sami neposkytují internetové připojení přímo koncovým spotřebitelům.

Kde je role serverů v tomto schématu? Jak píše v předchozí stránce, servery slouží jako uložení obsahu, jenž je na webu, čili toho, co vidíte, když si prohlížíte různé weby a webové stránky ve vašem prohlížeči. Jelikož je objem dat na webu obrovský, je nutné vytvářet servery s velkou kapacitou. Existují tedy shluky těchto serverů, tzv. serverovny, nebo-li datacentra, ve kterých je uloženo velké množství dat, tyto jsou většinou ve vlastnictví ISP „vyšší kategorie“ jednak kvůli své finanční náročnosti a jednak jsou to právě ISP „vyšší kategorie“ které pracují s největším počtem dat. Serverovna je pak chráněná místnost či více místností v budově, jež je opatřena patřičným zázemím umožňující její nepřetržitý provoz. Ne všechny servery se musí nutně nacházet v datacentrech nebo být ve vlastnictví velkých společností. Existují i servery o velikosti běžné krabice od bot, stejně jako existují datacentra, která jsou ve vlastnictví entity, jež ISP není a pouze umožňuje vstup na web různým zájemcům, protože jsou přímo zapojena do internetového uzlu, v ČR je takovýchto datacenter hned několik³⁷.

³⁴ *Seznam připojených sítí*. [online].nix.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.nix.cz/cs/networks> >.

³⁵ Také nazývány IAP – Internet Acces Providers, protože poskytují připojení k páteřní síti. Často však používáno a promiscue.

³⁶ K datu 18.srpna 2016 je to bezmála 2351 takových to ISP – data pochází z evidence českého telekomunikačního úřadu –ČTÚ. *Evidence podnikatelů v elektronických komunikacích podle všeobecného oprávnění*. [online].ctu.cz, 18. srpna 2016 [cit. 18. srpna 2016]. Dostupné na: < https://www.ctu.cz/vyhledavaci-databaze/evidence-podnikatelu-v-elektronickych-komunikacich-podle-vseobecneho-opravneni?form_build_id=form-0P_uKj_FfkKo7TMZyMq8lXuWP89SR8JzN_vWfrZR2xc&form_id=evidence_podnikatelu_podle_vseobecneho_opravneni_search_form&name=&ico=&city=&street=&public_com_network=0&public_com_service=SPSI2012&private_com_service=0&territorial_scope=0&certificate_number=&search_fieldset_submit=Hledat >.

³⁷ *Czech republic data centers* [online].datacenter9.com, nedatováno [cit. 18. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.datacenter9.com/datacenters/czech-republic> >.

V těchto datacentrech, jsou uloženy informace, které na internet vkládáme, ať už to jsou fotky, hudba, text nebo video, nebo naopak informace, které z internetu získáváme. Ať už je ale získáváme, přeposíláme nebo jenom ukládáme, ve většině případů my, jako běžní uživatelé internetu, tak činíme přes nějakou webovou stránku.³⁸ Tuto webovou stránku provozuje tzv. poskytovatel obsahu a aplikací na webu (volně přeloženo z anglického **CAP** – Content and Applications Provider). Těmito poskytovateli jsou například Facebook, Google, Seznam a jiní. Tito poskytovatelé samozřejmě mohou být i poskytovateli internetu a často i vlastníky kabelu páteřní sítě, zejména ti nejmajetnější, mnohem častěji je však jejich předmět podnikání realizován bez přímého vlivu na další článek internetového řetězce.

1.2.2 Rychlost internetového připojení

Klíčovým při užívání internetu je, aby se informace, data, dostala z bodu A, do bodu B včas. Rychlost přenosu dat je jedním z ukazatelů kvality internetového připojení. **Přenosová rychlost** označuje, jaké množství dat proteče počítačovou sítí během časového intervalu, typicky jaké množství dat, tedy bitů, je přeneseno za vteřinu. Tato internetová veličina se označuje jako b/s nebo bit/s, tedy bit per second³⁹, jednotkou této veličiny jsou tedy bity za vteřinu, případně jejich násobky (1000 bitů je 1 kilobit, 1 000 kilobitů je 1 megabit, 1 000 megabitů je 1 gigabit, atd.). V angličtině se *bitrate*.

Mnozí uživatelé internetu nerozlišují mezi bitem a bytem⁴⁰, zatímco bit označuje nejmenší jednotku dat v binární soustavě a obvykle se používá pro značení přenosu dat, byte je větší jednotkou dat a obvykle se používá pro označení velikosti jistého souboru (tj. souboru dat).⁴¹ Vztah mezi nimi je takový, že 8 bitů tvoří 1 byte, tedy bit je 1/8 byte-u.

³⁸ **Poznámka:** Zde je třeba dovysvětlit terminologii, jež nastiňuji v předchozí poznámce. Pojem webová stránka označuje obsah webu, jenž je dán a zpřístupněn na tzv. celosvětovou síť (tj. WWW – World Wide Web). Je to síť, kde jsou jednotlivé stránky vizualizovány díky programovacím jazykům, typu HTML, na běžných webových prohlížečích, typu Google Chrome, Internet Explorer nebo Mozilla Firefox atd, tak, abychom je mohli vidět a užívat. Něco jako „internetová stránka“ je tedy čistě terminologicky nesmysl, jelikož internet je samotný fenomén propojení, zatímco WWW je pouze způsob využití tohoto propojení.

³⁹ *Přenosová rychlost*. [online].it-slovník.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://it-slovník.cz/pojem/prenosova-rychlost> >.

⁴⁰ Anglicky: Bit (vyslovováno: „bit“, označováno: „b“) and Byte (vyslovováno: „bajt“, označováno: „B“).

⁴¹ *The Difference between a Megabyte (MB) and a Megabit (Mb)*. [online].opensignal.com, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://opensignal.com/knowledgebase/the-difference-between-megabyte-and-megabit.php> >.

Uveďme si příklad. Máme-li rychlost připojení 8 megabitů za vteřinu (Mb/s) a chceme-li si do našeho zařízení stáhnout běžné video na youtube.com, které má velikost 120 megabytů, znamená to, že bychom měli stáhnout ono video za 2 minuty.

Poskytovatelé internetového připojení (ISP) mohou používat jako ukazatel pro rychlost jimi poskytovaného internetu jak Mb/s, tak MB/s a neschopnost odlišení těchto dvou veličin může způsobit, že si běžný spotřebitel zvolí pomalejšího poskytovatele, který se bude pyšnit rychlostí připojení 100 Mb/s, namísto rychlejšího poskytovatele který nabízí „jenom“ 20 MB/s. Takovéto označování by mohlo v jistých případech naplňovat hypotézu ustanovení § 2978 občanského zákoníku, tedy klamavého označení zboží a služby. Nařízení o síťové neutralitě⁴² se snaží bojovat i s tímto fenoménem, jenž vede k nízké transparentnosti, vlastními ustanoveními ve článku čtvrtém.

Rychlost připojení dělíme na dvě kategorie. První značí, jakou rychlostí se data dostávají z internetu k uživateli, tedy rychlost stahování (download), klasicky označováno tučnou šipkou směřující dolů. Druhá kategorie pak značí rychlost, jakou se data dostávají od uživatele na internet, tedy rychlost nahrávání (upload), klasicky označováno tučnou šipkou směřující nahoru.

⁴² Aktuální znění: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu. Čl. 4

1.2.3 Mobilní internet

Tento pojem značí internetové připojení dostupné pro přenosné zařízení, jako jsou mobilní telefony, tablety, bez statického mezičlánku jako je kabelové připojení či wi-fi. Jedná se tedy o přímé propojení mobilních zařízení s vysílači či satelity, jenž operují v konkrétních pásmech, jež jsou například v podmínkách ČR určeny vyhláškou⁴³, mají-li tato zařízení zabudovaný čip pro přenos dat přes toto pásmo. Jednotlivá pásma, jenž jsou radiovými vlnami, jsou určena podle jejich frekvence/kmitočtu, na kterém operují a podle jejich vlnové délky. Těchto pásem je velké množství a využívají se jak pro rádiové vysílání, tak pro digitální televizní vysílání⁴⁴ a pro tuto práci nejdůležitější – veřejné širokopásmové mobilní sítě⁴⁵.

Na rozdíl od běžného nemobilního připojení, je mobilní připojení standardně více omezeno nejen rychlostí internetu, ale i objemem dat, tedy velikostí souborů, které je možné v rámci tzv. datového balíčku poskytnutého operátorem (tedy ISP) stáhnout (download) nebo nahrát (upload) z, či na internet.

K datu psaní této práce lze vyzorovat u 3 největších operátorů poskytujících mobilní internetové připojení v České republice následující druhy omezení množství přenosu dat:

1. Zpoplatnění podle velikosti přeneseného data, ve formě „kolik dat se přenesou, tolik peněz bude zapláceno“, typicky určeno cenou v Kč za přenesený megabyte, např.: 10Kč/1MB.
2. Zpoplatnění měsíční paušální částkou za konkrétní velikost přenesených dat, bez rozdílů, zda se konkrétní velikost přenesených dat spotřebuje či nikoliv, např.: 500Kč/800MB.
3. Zpoplatnění měsíční paušální částkou za nekonkrétní velikost přenesených dat, např.: 1000Kč/neomezený internet.

Objevují se i různé kombinace výše zmíněných druhů omezení přenášeného množství dat, nejčastěji kombinace ad 2 + ad 1, jedná se o situace, kdy se vyčerpá konkrétní limit dat, za něž je placeno paušální částkou – viz ad 2 a dále se za data přenesená nad rámec paušálu platí po vzoru ad 1.

⁴³ Aktuální znění: Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 105/2010 Sb. o přidělení kmitočtových pásem (národní kmitočtová tabulka)

⁴⁴ ČT. *Kmitočty televizních kanálů pro digitální vysílání v České republice*. [online].ceskatelevize.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/technika/digitalni-vysilani-dvb-obecne/kmitocty-televiznich-kanalu/>>.

⁴⁵ ČTÚ. *Veřejné širokopásmové mobilní sítě*. [online].lte.ctu.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://lte.ctu.cz/pokryti/pokryti/pokryti/pokryti/>>.

2 Co je síťová neutralita?

2.1 Obecně o síťové neutralitě

Dříve, než si na tuto otázku odpovíme, podnikneme krátký exkurz do historie způsobu přenosu dat přes internet. Od vzniku internetu, se data mezi všemi jeho uživateli, tj. jak mezi běžnými koncovými uživateli, tak mezi články internetového řetězce (ISP, IAP, CAP, atd.) přenášeli v duchu *best-effort principle*⁴⁶, volně přeloženo „princip nejlepší snahy“. Tento princip obecně označuje takovou službu, ve které požadovaný výsledek není zaručen, ale bude zde (nejlepší/maximální únosná) snaha o dosažení požadovaného výsledku a to v požadované kvalitě, kvantitě a času⁴⁷.

Na stejném principu většinou fungují např. poštovní služby. Pošlete-li poštou obyčejný balík, nemáte většinou předem dáno, v jaký přesný den a v jakou přesnou hodinu dojde balík do cíle, pošta prostě převezme balík a pokusí se jej za vyvinutí nejlepší únosné snahy dopravit do cíle a nijak přitom nezaručuje, že to bude doručeno v přesný čas a v pořádku. Na doručení mají vliv mnohé faktory, jako je přehlcení pošty balíky, nemoc zaměstnanců, dopravní situace, porucha strojů atp. Pošta leckdy nemá specifické, speciálně vyčleněné zdroje k tomu, aby doručila balíky v přesný čas. K tomu, aby byl balík doručen v přesný čas, by bylo nutno vynaložit příliš velké úsilí, jenž by byla zátěž nejen finanční (tj. mít speciální zaměstnance k tomu určené, speciální vozy, speciální pobočky a ideálně i speciální dopravní infrastrukturu), a to poskytovatelé best-effort služeb nedělají. Výhodou best-effort služeb je totiž jejich nízkonákladovost na provoz, z čehož těží i uživatelé těchto služeb. V mnoha případech totiž tyto služby dokáží předčít očekávání uživatelů těchto služeb. Konkrétně u poštovních služeb se totiž běžně stává, že pošta doručí obyčejný balík hned druhý den, což už se dá srovnávat s privilegovaným expresním doručováním, které je ovšem násobně nákladnější.

⁴⁶ BEREC. *Differentiation practices and related competition issues in the scope of net neutrality*. Riga, BEREC 2012. s. 21

⁴⁷ Tamtéž

Stejně, jako mají u doručování obyčejného balíku vliv na včasnost (také kvalitu a kvantitu) doručení vliv výše zmíněné faktory, tak i na doručení paketu dat mají vliv velice podobné faktory. Jsou jimi nejčastěji přehlcení sítě (čili příliš mnoho aktivních uživatelů internetu v jeden časový úsek), porucha strojů (např.: přehřátí serveru ve špatně chlazené místnosti) nebo i obyčejný výpadek elektrické energie a mnohé další. Díky těmto faktorům se může stát, že lidově řečeno „vypadne signál“ – tedy, že ztratíte připojení k internetu nebo se k němu ani nepřipojíte.

Naprostá ztráta připojení je však krajním východiskem, častějším nedostatkem bývá zpomalení příchodu/odchodu dat, kdy se např. nepodaří načíst nějakou webovou stránku. Časté bývá i načtení nějakého obsahu, ale ne v požadované kvalitě, to je možné vyzorovat zejména při videohovorech, pomocí aplikací umožňující takové služby, kdy kvalita obrazu či zvuku během video-hovoru poklesne nebo obraz či zvuk občas vypadne či vypadne úplně. Některé aplikace, například youtube, řeší nastalý pokles konektivity tak, že sníží kvalitu obrazu automaticky, aby přehrávání dále pokračovalo alespoň nějak, když už ne v plné kvalitě.

U pošty ještě zůstaneme. Výše zmiňuji expresní doručování. Expresní doporučení je služba, kterou se zaručuje doručení balíku v určitý čas nebo do určitého času, standardně za vyšší poplatek, než je tomu u obyčejného doručování a ručí za toto doručení. Toto doručování má přednost před klasickým doručováním. Ve světě dat si to lze představit tak, že jeden paket dat (privilegovaný) je doručen i přesto, že tomu okolnosti nepřejí (např.: přehlcení sítě), čili za situace, kdy by jiný paket dat (neprivilegovaný) nebyl doručen, či by nebyl doručen bezvadně a včas. Nemuselo by však ani docházet k nějaké závadě na síti, prostě by mohlo dojít ke zrychlení některých paketů dat na úkor jiných. Stejně jako má pošta limitované prostory, přes které musí projít balík před doručením, tak i internetová síť má limitovanou propustnost, přes kterou musí pakety dat projít před doručením, hovoříme zde o propustnosti sítě (anglicky: bandwidth consumption, nebo throughput⁴⁸). **Propustnost sítě** určuje, jaké maximální množství dat může projít skrz síť v rámci určitého času⁴⁹. Na rozdíl od pošty ale, kde běžný koncový uživatel platí více za to, aby jeho balík byl odeslán přednostně před jinými, ve světě dat jsou těmi, kdo platí poskytovateli expresní služby CAPs, Platí za to, aby jejich obsah či aplikace

⁴⁸ BEREC. *Differentiation practices and related competition issues in the scope of net neutrality*. Riga, BEREC 2012

⁴⁹ Tamtéž

byly doručovány přednostně oproti jiným aplikacím či obsahům. CAPs zde platí ISP, aby běžnému koncovému uživateli byl doručován jeho obsah či aplikace přednostně před jinými.

V kontextu s poštou, by to bylo jako kdyby provozovatel poštovních služeb platil provozovateli silnic/dálnic za to, aby se na těchto cestách vytvořila speciální rychlostní lajna jenom pro vozy onoho provozovatele a na takové cestě by nesměla jezdit jiná (obyčejná) auta, nesměl by se přerušovat provoz, svítit červená na semaforech, chodit chodci atp. Vytvořil by se tak pruh pro pomalá auta a pruh pro rychlá auta, jak to je často a trefně popisováno ve spojených státech, tedy jako slow lanes nad speed lanes⁵⁰. Ne každý CAP si však může dovolit platit za tyto expresní služby, obzvlášť vezmeme-li v úvahu, že spoustu běžných koncových uživatelů je zároveň i CAP a všichni CAP jsou zároveň uživateli.

⁵⁰ Například zde:

What is Net Neutrality and internet fast lanes, and why is Obama stepping in now?. [online].pocket-lint.com, 13. listopadu 2016 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.pocket-lint.com/news/129560-what-is-net-neutrality-and-internet-fast-lanes-and-why-is-obama-stepping-in-now>>.

2.2 Některé způsoby porušování síťové neutrality

2.2.1 Zpomalování a blokace obsahu, neboli throttling („škrcení“)

Zpomalování obsahu dle výše zmíněného příkladu s pomalými a rychlými pruhy je příkladem **relativního omezení** dat.

Aby došlo k **absolutnímu omezení** některých dat, nestačí, aby byla neprivilegovaná data pouze zpomalena, jejich „přítok“ musí být zastaven úplně. Tato situace se nazývá cenzura⁵¹. Takovouto cenzuru může provádět stát na základě zákona, v českých podmínkách je to například hojně diskutovaný zákon o hazardních hrách⁵². Tuto cenzuru může provádět přímo ISP bez ingerence veřejné moci⁵³. Nedostatečná regulace síťové neutrality by tak mohla znamenat, že ISP budou zpoplatňovat některým CAP ne jen rychlost, ale i samotný vstup na internet, nebo koncovým uživatelům zakazovat či zpoplatňovat přístup na některý obsah.

Je třeba poznamenat, že blokace jistého obsahu může sloužit legitimnímu cíli, jako je například ochrana před poskytováním ilegálního obsahu, a to i když se ve své podstatě jedná o porušování síťové neutrality, s tímto počítá i aktuální evropská úprava⁵⁴.

BEREC ve své zprávě⁵⁵ uvádí příklad, ve kterém je konflikt zájmů poskytovatele s poskytovaným obsahem zřejmý. Mobilní operátor má zisk z provolaných minut, či propsaných SMS či použitých dat zákazníkem. CAP ale nabízejí služby, díky kterým volání či psaní zpráv, byť napříč kontinenty, nestojí nic než data, jako je třeba Viber, Messenger či WhatsApp. Poskytovatelé telekomunikačních služeb jsou zároveň i poskytovateli mobilního internetového připojení. Blokace či zpomalování služeb, jenž zdarma nahrazují jejich služby, by jim jistě přišla vhod.

⁵¹ Poznámka: Jedná se o formu pasivní cenzury, která blokuje jistý obsah. Aktivní cenzura je pak situace, kdy je za poskytování či užívání jistého obsahu někdo sankcionován.

⁵² Aktuální znění: Zákon 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, § 73 - 84

⁵³ BEREC. *Differentiation practices and related competition issues in the scope of net neutrality*. Riga, BEREC 2012, s. 30

⁵⁴ Aktuální znění: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu. Čl. 3

⁵⁵ BEREC. *Differentiation practices and related competition issues in the scope of net neutrality*. Riga, BEREC 2012, s. 50

2.2.2 Zero-rating

V části 1.2.3 zabývající se mobilním internetem krátce popisují mobilní data a druhy omezení přenosu dat operátory. Zero-rating je situace, kdy operátor ponechává jistý obsah k užívání zákazníkům, aniž by přitom tento obsah stál data (samozřejmě užívání onoho obsahu reálně data spotřebovává, operátor je pouze nezaúčtuje), je tedy poskytován zadarmo⁵⁶. V českých podmínkách toto jednání vykazuje například operátor O2 s aplikací Spotify⁵⁷ či operátor Kaktus s aplikací Facebook⁵⁸.

Co je na tomto špatného? Tím, že množství dat je pro uživatele omezené, a mobilní operátor (v pozici ISP) poskytuje jistý obsah „zadarmo“ – tedy aniž by byla při užívání jisté aplikace zaúčtována data, může docházet k upřednostňování takové aplikace, před obdobnou aplikací, jenž by však data spotřebovávala, tedy započítávala. Neupřednostňovaná aplikace bude mít menší počet uživatelů, což může vést k tržnímu zeslabení, až jejímu zániku. Upřednostňovaná aplikace se tak zbaví (dosti možná inovativní) konkurence a bude moci opět své služby nabízet se zaúčtováním dat.

Operátor nabízí některý obsah (tedy aplikace) ve spolupráci s poskytovatelem onoho obsahu. Tedy operátor sám toto nedělá z dobré vůle, ale je to jistý obchodní model (praktika), kdy poskytovatel obsahu poskytuje operátorovi jisté protiplnění za to, že bude jeho obsah poskytovat zákazníkům tak, aby jim to nespotebovávala data a zákazníci tak více užívali tento obsah a byli více vystaveni reklamám⁵⁹, jenž dále zvyšují zisk poskytovatele obsahu.

Z běžných obchodních zkušeností lze usuzovat, že ono protiplnění z výše zmíněné spolupráce nebude probíhat mezi operátorem a nově vzniklou aplikací s malým finančním zázemím⁶⁰, ale mezi operátorem a poskytovatelem obsahu, jenž si může dovolit náležité protiplnění poskytovat. Na „druhé lajně“ tak zůstávají ti poskytovatelé obsahu, jenž toto protiplnění nejsou schopni poskytovat a tak nejsou schopni účinně soutěžit konkurovat.

⁵⁶ BEREC. *What is Zero-Rating?*. [online].bereg.europa.eu, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <http://bereg.europa.eu/eng/netneutrality/zero_rating/>.

⁵⁷ Příloha č. 1

⁵⁸ Příloha č. 2

⁵⁹ Uvádím zde reklamu, protože jí lze považovat za nejběžnější způsob generování zisku z poskytovaného obsahu, ale samozřejmě se může jednat i o obsah, který je přímo zpoplatněn.

⁶⁰ Možnou výjimkou jsou „start-up“ společnosti, jenž mohou nalákat svým obchodním modelem i velké společnosti, pro potřeby tohoto textu a také z důvodu empirické zkušenosti však tyto zmiňovat nebudu

Ta to praktika má nejbliže ke klasické protisoutěžní konstrukci tzv. „predátorských cen“ u zneužití dominantního postavení⁶¹. Jsou zde patrné krátkodobé benefity pro spotřebitele, z dlouhodobého pohledu je však jeho pozice znevýhodňována, jelikož přichází o potenciálně inovativního konkurenta a je vysoký předpoklad, že pokrok bude přinejmenším stagnovat.

⁶¹ ŠILHÁN, Josef, *Cenové praktiky zneužití dominantního postavení z pohledu práva a ekonomie*, Brno: Tribun EU s.r.o., 2009. str. 161.

3 Právní úprava de lege lata

3.1 Nařízení EU o otevřeném internetu č. 2015/2120

V této části nahlédneme na to, jak EU hodlá zajistit síťovou neutralitu de lege lata. Krom samotného nařízení je zde třeba vycházet i z pokynů, jež vydal BEREC k implementaci tohoto nařízení pro národní regulátory, v anglickém znění i jejich neoficiálním českém překladu⁶².

Dne 30. dubna 2016 nabylo, po dlouhotrvajících diskuzích, Nařízení⁶³ účinnosti. Toto nařízení upravuje přístup k tzv. „rovnému internetu“, internetu fungujícím na principu síťové neutrality. Krátce poté, aby se dosáhlo alespoň dílčí harmonizace v jednotlivých členských státech, oprávnilo nařízení v čl. 5 BEREC k tomu, aby vydal pokyny⁶⁴ pro implementaci tohoto nařízení, pro národní regulátory. V následujících řádcích rozeberu relevantní ustanovení Nařízení ve světle oněch pokynů.

Čl. 1, odst. 1

*„Toto nařízení stanoví společná pravidla pro zajištění rovného a nediskriminačního nakládání s provozem při poskytování **služeb přístupu k internetu** a zajištění souvisejících práv **koncových uživatelů**.“*

Službu přístupu k internetu definuje Nařízení v článku 2 jako **veřejně dostupnou službu elektronických komunikací**, která poskytuje přístup k internetu, a tím propojení s prakticky všemi koncovými body internetu, bez ohledu na použitou technologii sítě a použité koncové zařízení

Dle rámcové směrnice⁶⁵ je pak **službou elektronických komunikací** „*služba obvykle poskytovaná za úplatu, která spočívá zcela nebo převážně v **přenosu signálů po sítích elektronických komunikací**, včetně telekomunikačních služeb a přenosových služeb v sítích používaných pro rozhlasové vysílání, s výjimkou...*“

Přenos signálu je způsobem přenosu dat (viz bod 1.2.1 a další)

⁶² BEREC. *BEREC Guidelines on the implementation by national regulators of european net neutrality rules*, Riga, BEREC. 2016

⁶³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu

⁶⁴ BEREC. *BEREC Guidelines on the implementation by national regulators of european net neutrality rules*, Riga, BEREC. 2016

⁶⁵ tamtéž

Sítí elektronických komunikací se dle rámcové směrnice rozumí přenosové systémy a popřípadě i spojovací nebo směrovací zařízení a jiné prostředky, které umožňují přenos signálu (např. optické kabely, wi-fi routery apod.)

V rámcové směrnici i ve Směrnici chybí definice pojmu „**veřejně dostupná služba elektronické komunikace**“, při výkladu tohoto pojmu si je třeba pomoci výkladem pojmu „veřejně dostupná služba elektronické komunikace“, jenž je uveden v zákoně o elektronických komunikacích^{66 67}, jedná se o službu elektronických komunikací, z jejíhož využívání není nikdo předem vyloučen. Tato definice shrnuje výklad u části 1.2 této práce, popisuje faktickou stránku internetu jako decentralizovaného média

Poskytovateli služby přístupu k internetu jsou pouze ISP's

Rámcové směrnice⁶⁸ se pojmem „**koncový uživatel**“ rozumí uživatele, který nezajišťuje veřejné komunikační sítě ani neposkytuje veřejně přístupné služby elektronických komunikací.

Veřejnou komunikační síť Rámcová směrnice definuje jako **síť elektronických komunikací** sloužící zcela nebo převážně k poskytování **veřejně přístupných služeb elektronických komunikací**.

Článek 2, odst. 1 Nařízení dále definuje „**poskytovatele služeb elektronických komunikací pro veřejnost**“ jako podnik, který poskytuje **veřejné komunikační sítě** nebo veřejně dostupné služby elektronických komunikací

Rámcová směrnice definuje **veřejnou komunikační síť** jako síť elektronických komunikací sloužící zcela nebo převážně k poskytování veřejně přístupných služeb elektronických komunikací. Koncovými uživateli jsou tak i CAP's.

⁶⁶ Aktuální znění: Zákon č. 127/2005 Sb. O elektronických komunikacích. §2 písm. o)

⁶⁷ Poznámka: Výraz „dostupná“ v české právní úpravě je roven výrazu „přístupná“ v unijní úpravě rámcové směrnice, jde o pouze o jiné stylistické vyjádření téhož. Z důvodové zprávy neplyne jiný význam. Avšak Nařízení o síťové neutralitě používá také výraz „dostupná“. Je zřejmé, že tyto výrazy jsou používány a promiscue.

⁶⁸ Rámcová směrnice (2002/21/ES) ref. lit. (n) a lit. (h). Tato směrnice byla změněna nařízením 717/2007/ES, nařízením 544/2009/ES a směrnici 2009/140/ES [online].bereg.europa.eu, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002L0021:20091219:EN:PDF>>.

Čl. 3, odst. 2

*„Dohody mezi poskytovateli služeb přístupu k internetu a koncovými uživateli o obchodních a technických podmínkách a vlastnostech služeb přístupu k internetu, jako je cena, objem dat nebo rychlost, a veškeré **obchodní praktiky** poskytovatelů služeb přístupu k internetu neomezují výkon práv koncových uživatelů stanovených v odstavci 1.“*

Úvodní část Nařízení (recitál), bod 7: „Za účelem výkonu svých práv na přístup k informacím a obsahu a jejich šíření a na využívání a poskytování aplikací a služeb podle svého vlastního výběru by měli mít koncoví uživatelé možnost se dohodnout s poskytovateli služeb přístupu k internetu na tarifech za konkrétní objemy dat a rychlosti služeb přístupu k internetu. Tyto dohody, jakož i jakékoli obchodní praktiky poskytovatelů služeb přístupu k internetu, by neměly omezovat výkon těchto práv a obcházet tak ustanovení tohoto nařízení týkající se zajištění přístupu k otevřenému internetu. Vnitrostátní regulační a jiné příslušné orgány by měly mít pravomoc zasahovat v případě dohod či obchodních praktik, které z důvodu svého rozsahu vedou k situacím, v nichž je možnost volby pro koncové uživatele v praxi podstatně omezena. Za tímto účelem by posouzení dohod a obchodních praktik mělo mimo jiné zohledňovat postavení každého z těchto poskytovatelů služeb přístupu k internetu na trhu, jakož i postavení dotčených poskytovatelů obsahu, aplikací a služeb. Po vnitrostátních regulačních a jiných příslušných orgánech by mělo být požadováno, aby v rámci svých dohledových a vymáhacích pravomocí zasahovaly v případech, kdy by dohody či obchodní praktiky znamenaly ohrožení podstaty práv koncových uživatelů.“

Dohodami se rozumí smluvní vztahy mezi poskytovateli internetových služeb a koncovými uživateli, které mohou obsahovat, jak je uvedeno v Nařízení, obchodní podmínky (jako např. ceny), technické podmínky (jako např. objem dat nebo rychlost) a jakékoli parametry služby přístupu k internetu. Je třeba upozornit, že se bude často jednat o situaci, kdy se obchodní a technické podmínky mohou prolínat.

Obchodní praktiky jsou taková jednání, jenž příkladem uvádím v **části 2.2** (zero-rating)

3.2 Co není porušením síťové neutrality

Ne všechny způsoby diferenciací jsou zároveň porušením síťové neutrality, jsou pouze zásahem do něj. Nařízení ve svém článku 3 stanoví obecný zákaz diferenciací, jenž zní:

„Koncoví uživatelé mají právo na přístup k informacím a obsahu a jejich šíření, využívání a poskytování aplikací a služeb a využívání koncového zařízení podle svého vlastního výběru bez ohledu na polohu koncového uživatele nebo poskytovatele či polohu, původ nebo určení dané informace, obsahu, aplikace nebo služby, a to prostřednictvím své služby přístupu k internetu.

Tímto odstavcem není dotčeno právo Unie nebo vnitrostátní právo, které je v souladu s právem Unie, týkající se zákonnosti obsahu, aplikací či služeb.“

„Poskytovatelé služeb přístupu k internetu nakládají při poskytování služeb přístupu k internetu s veškerým provozem stejně, bez diskriminace, omezení nebo narušování a bez ohledu na odesílatele a příjemce, na obsah, ke kterému se přistupuje nebo který se šíří, na používané či poskytované aplikace nebo služby nebo na použité koncové zařízení.“

Z tohoto zákazu dále činí obecné výjimky:

*„První pododstavec nebrání poskytovatelům služeb přístupu k internetu v zavádění **opatření přiměřeného řízení provozu**. Aby mohla být tato opatření považována za přiměřená, musí být transparentní, nediskriminační a přiměřená, a nesmí být založena na obchodních cílech, nýbrž na **objektivně odlišných požadavcích určitých kategorií provozu na technickou kvalitu služeb**. Tato opatření nesmí sledovat konkrétní obsah a nesmí být uplatňována po dobu delší, než je nezbytné.*

Poskytovatelé služeb přístupu k internetu nesmějí provádět opatření řízení provozu, která jdou nad rámec opatření stanovených v druhém pododstavci, a zejména nesmějí blokovat, zpomalovat, měnit, omezovat, narušovat, zhoršovat nebo diskriminovat konkrétní obsah, aplikace nebo služby nebo jejich konkrétní kategorie, s výjimkou případů, kdy je to nezbytné, a pouze na nezbytně nutnou dobu za účelem:

- a) *dodržení unijních legislativních aktů či vnitrostátních právních předpisů, které jsou v souladu s právem Unie, jež se vztahují na poskytovatele služeb přístupu k internetu, nebo opatření provádějících v souladu s právem Unie tyto unijní legislativní akty či vnitrostátní právní předpisy, včetně rozhodnutí soudů nebo veřejných orgánů s příslušnou pravomocí;*

- b) zachování integrity a bezpečnosti sítě, služeb poskytovaných prostřednictvím této sítě a koncových zařízení koncových uživatelů;
- c) zabránění hrozícímu přetížení sítě a zmírnění účinků výjimečného nebo dočasného přetížení sítě za předpokladu, že se s rovnocennými kategoriemi provozu nakládá stejně.“

Opatřením přiměřeného řízení provozu se má na mysli regulace downloadu/uploadu tak, aby byl maximalizován užitek a bylo tak přispěno k účinnému využívání sítě.⁶⁹Jedná se o možnost poskytovatelů v případě přehlcení sítě zpomalit či jinak omezit jistý přítok dat, aby mohla být dosažena jistá kvalita průtoku, či vůbec nějaký průtok ostatních dat.

Požadavek na to, aby opatření řízení provozu byla nediskriminační, nebrání poskytovatelům internetových služeb v zavádění opatření za účelem optimalizace celkové kvality přenosu a přínosu pro uživatele, opatření řízení provozu rozlišujících mezi objektivně odlišnými kategoriemi provozu.

Zákaz diskriminace není mířen na ochrana konkrétního druh dat (konkrétní kategorii provozu), mezi těmito je v zásadě diskriminace možná, za splnění dalších podmínek. Ochrana proti diskriminaci je zaměřena na konkrétního koncového uživatele (v zásadě tedy spíše CAP's). Podobné situace, co se týče podobných požadavků na technickou kvalitu služby, by měly být řešeny podobně. Různé situace, co se týče různých požadavků na technickou kvalitu služby, lze řešit různými způsoby, pokud je toto řešení objektivně odůvodněno.

Nařízení samotné ani pokyny neposkytují bližší výklad k výrazu „přiměřená“ – hodnocení přiměřenosti tak bude v intencích vnitrostátních úřadů.

Nařízení samotné ani pokyny neposkytují bližší výklad k výrazu „nesmí být založena na obchodních cílech“ – hodnocení tohoto tak bude v intencích vnitrostátních úřadů taktéž. Nařízení obecně používá velice vágní výrazy, tento je však mimořádně těžko uchopitelný. V pokynech k implementaci je k tomuto uveden zjevný příklad, kdy mezi ISP a CAP je učiněna dohoda o upřednostňování jistého obsahu oproti jiným, tento příklad je však přílišným zjednodušením problematiky, k závěru o tomto, totiž dospějeme i bez rozebíraného výrazu.

⁶⁹ Více na: SPIR. *Komentář SPIR k rozhodnutí Evropskému parlamentu o otevřeném přístupu na internet* [online].spir.cz, 29. března 2016 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<http://www.spir.cz/komentar-spir-k-rozhodnuti-evropskeho-parlamentu-o-otevrenem-pristupu-k-internetu>>.

Z pokynů k implementaci spíše plyne výklad výrazu „obchod“ (a potažmo i výklad výrazu „obchodní cíl“) v užším slova smyslu, jako jistá činnost osob mající za cíl jistou směnu zboží/služeb. Není proto jasné, jak bude řešena situace, kdy ISP je zároveň CAP a k žádné směně jako takové nedojde.

Vhodným není ani příliš široký výklad tohoto výrazu. Služba přístupu k internetu je službou elektronických komunikací a jako taková je ze své podstaty (z definice) obvykle poskytovaná za úplatu. Obvykle je tedy dáno konkrétní protiplnění – úplata. Samotné plnění ISP je protiplnění za obvykle poskytovanou úplatu a snaha ISP o plnění v jisté kvalitě musí být založena na obchodních cílech (obchodním cílem tedy bude dosažení úplaty od koncového uživatele, jemuž je služba přístupu k internetu poskytována. Takovýto výklad by pojmul téměř veškerou činnost ISP. Správný výklad bude průsečíkem dvou výše zmíněných forem výkladů.⁷⁰ Dle pokynů k implementaci vnitrostátní orgány pro účely prosazování Nařízení nemusí prokazovat, zda šlo o obchodní cíle či ne, stačí potvrdit, že opatření řízení provozu není založeno na objektivně odlišných požadavcích určitých kategorií provozu na technickou kvalitu služeb. Z tohoto tvrzení ovšem plyne, že skutková podstata tohoto ustanovení je naplněna, bude-li porušena byť jedna z alternativně daných podmínek. Je tedy možné, že v situaci, kdy bude nemožné, či bude velice nesnadné prokázat porušení jiných alternativně daných podmínek, bude relevantní právě určení toho, zda jde o obchodní cíl či nikoliv.

Objektivně odlišné požadavky určitých kategorií provozu na technickou kvalitu služeb jsou omezení datového přenosu u konkrétního druhu obsahu (např.: videa), jenž více v konkrétním čase a místě zatěžuje síť, nebo v případech poruch, výpadků apod. Pro určení tohoto, bude záležet na tom, jak podrobně bude každá kategorie aplikací či služeb určena. Řečeno příkladem bude záležet na tom, zda službu přenosu videa označíme jako video, nebo video samotné budeme kategorizovat např.: na video o vysokém rozlišení a video obyčejného rozlišení. Důležité je to z toho důvodu, že obecně služba v kvalitnějším provedení (u videa vyšší rozlišení), bude mít odlišné požadavky na technickou kvalitu služeb, bude náročnější.

⁷⁰ Poznámka: použitý výraz je vykládán příliš úzce ze dvou pohledů, jednak samotný „obchodní cíl“, dále ale pak na cíl jako takový, který nesmí být obchodní. Může tedy být neobchodní, může se například jednat o jistý etický cíl (například záměrné zpomalování porno obsahu), apod. Takové cíle však mohou narazit na jiná kritéria, zejména zákaz diskriminace.

Pro ilustraci dopadů důsledné kategorizace služeb uvedu příklad. Pro vysílání finálového fotbalového utkání ligy mistrů bude poskytovat jeden CAP „streaming“ videa o HD rozlišení a druhý CAP pouze video o nízkém rozlišení. Z důvodů (možného) zahlcení sítě kvůli vysokému počtu sledujících bude ISP nucen činit opatření přiměřeného řízení provozu tak, že bude snížena propustnost pásma pro jistou kategorii (HD videopřenos). To povede k tomu, že se buďto sníží kvalita z videa s vysokým rozlišení na obyčejné, nebo nebude-li to možné, tak se video bude zasekávat, nebo nebude fungovat vůbec. CAP nabízející „streaming“ o nízké kvalitě tímto dotčen nebude. Přílišné zneužívání podrobné kategorizace kategorií provozu bude ospravedlňovat ISP's k tomu, aby „sankcionovali“ poskytovatele kvalitních služeb (CAP's) za to, že nabízí kvalitní služby (čímž více zahlcují síť). Řada diváků může přejít od poskytovatele kvalitnějších služeb k poskytovateli méně kvalitních služeb jenom pro to, že síť nebude nabízet plné využití kvalitních služeb kvůli své malé propustnosti. To může vézt k poklesu poskytovatelů kvalitních služeb, což zase může vézt ke sníženému tlaku na ISP k tomu, aby investoval do své infrastruktury. Budou tak podporovány méně kvalitní služby, před kvalitnějšími. Trátit na tom bude zejména spotřebitel. Pokrok bude stagnovat či bude zpomalen.

Rozborem čl. 3, pododstavce 3, písm. c) Nařízení (viz další strana), jsem dospěl k závěru, že právě proti tomuto EU brojí.⁷¹

⁷¹ Nařízení tak sleduje cíle stanovené EU roku 2010 v dokumentech Digitální agendy pro Evropu, jenž se zaměřuje mimo jiné i na zlepšení širokopásmové připojení k internetu.

Obecné výjimky, u kterých není nutné naplnění všech kritérií, jenž uvádí odstavec 3, druhý pododstavec, uvádí třetí pododstavec, jako výjimky z výjimek. Tyto můžeme kategorizovat jako:

- Legálnost obsahu
- Zachování integrity a bezpečnosti sítě, služeb poskytovaných prostřednictvím této sítě a koncových zařízení koncových uživatelů (způsobené např.: hackerským útokem)
- Zabránění hrozcímu přetížení sítě a zmírnění účinků výjimečného nebo dočasného přetížení sítě za předpokladu, že se s rovnocennými kategoriemi provozu nakládá stejně

Obecně platí, že ISP nesmějí provádět opatření řízení provozu, která jdou nad rámec opatření stanovených v druhém pododstavci, výjimkami, kdy to činit může, jsou výjimky uvedené výše. Pokyny uvádějí, že toto ustanovení musí být vykládáno restriktivně

Pozornost si zaslouží poslední výjimka z výjimek (C). V úvodní část Nařízení (recitál), bod 15, se k tomuto píše: *„Zatřetí by mohla být opatření jdoucí nad rámec opatření přiměřeného řízení provozu rovněž nezbytná, aby se zabránilo hrozcímu přetížení sítě, tedy v situacích, kdy má k přetížení právě dojít, a aby se zmírnily účinky přetížení sítě, pokud k takovému přetížení dochází pouze dočasně či za výjimečných okolností... Za dočasné přetížení by se měly považovat konkrétní krátkodobé situace, kdy náhlý nárůst počtu uživatelů nad rámec pravidelných uživatelů nebo náhlý nárůst poptávky po určitém obsahu, aplikacích či službách mohou překročit přenosovou kapacitu některých prvků sítě, a zpomalit tak reakce zbytku sítě. K dočasnému přetížení může dojít zejména u mobilních sítí, které podléhají proměnlivějším podmínkám, jako jsou fyzické překážky, nižší pokrytí ve vnitřních prostorách či proměnlivý počet aktivních uživatelů měnících polohu. I když lze předvídat, že k takovému dočasnému přetížení na určitých bodech sítě může občas dojít, takže je nelze považovat za výjimečné – nemělo by k němu docházet tak často a po tak dlouhou dobu, že by to ekonomicky odůvodňovalo rozšíření kapacity sítě. Za výjimečné přetížení by se měly považovat nepředvídatelné a nevyhnutelné situace přetížení mobilních i pevných sítí. Příčinou těchto situací může být technický nedostatek, jako je výpadek služby... Taková přetížení pravděpodobně nebudou častá, ale mohou být vážná a nikoliv nutně krátkodobá. Nutnost uplatnit opatření řízení provozu jdoucí nad rámec opatření přiměřeného řízení provozu s cílem předejít dočasnému či výjimečnému přetížení sítě či zmírnit jeho účinky by neměla poskytovatelům služeb přístupu k internetu umožňovat obcházení obecného zákazu blokovat, zpomalovat, měnit, omezovat, narušovat, zhoršovat či diskriminovat konkrétní obsah, aplikace či služby nebo jejich konkrétní kategorie. Tato výjimka by se neměla vztahovat na opakovaná a dlouhodobější přetížení sítě, která nejsou výjimečná ani dočasná. Taková přetížení by se měla řešit spíše rozšířením kapacity sítě.“*

Pozornost si zaslouží proto, že defacto ukládá povinnost ISP k rozšiřování kapacity sítě (ukládá povinnosti investovat do internetové infrastruktury) pod tlakem sankcí. Nebudou totiž tolerovány případy, kdy přetížení sítě bude opakované (nebudou výjimečné) a budou dlouhodobějšího charakteru (nebudou pouze dočasné).

Pomyslnou 2. kategorií obecných výjimek je situace, kdy je materiálně porušována síťová neutralita, formálně však o její porušování nejde, jelikož se na ně Nařízení nevztahuje.

Jak plyne z článků 1 a 2 Nařízení, úprava spadá pouze na veřejně dostupné služby přístupu k internetu, nezahrnuje tak poskytovatele služeb elektronických komunikací nebo komunikačních sítí, které nejsou veřejně dostupné. Jedná se o takové služby, které jsou nabídnuty předem omezenému počtu osob. Takové služby mohou např. blokovat jistý obsah či aplikace či jinak porušovat principy síťové neutrality. Sdružené BEREC takovéto služby označuje jako **sub-internetové služby**. Tyto služby jsou považovány za obzvlášť způsobilé pro obcházení Nařízení a proto BEREC doporučuje vnitrostátním regulačním orgánům jejich zařazení pod úpravu Nařízení – takovéto zobecnění považují za kontradiktorní s ustanoveními Nařízení.

Není jisté, jak vykládat výraz „neveřejný“. Pokyny k implementaci nabízejí příklady kritérií, která by bylo možno použít pro posouzení, např. smluvní vztah, na jehož základě je služba poskytována, skupina uživatelů a zda je tato skupina předem vymezena. Jako příklady uvádí internet uvnitř kaváren, nebo interní firemní sítě. Dalším příkladem může být internet uvnitř vlaků, autobusů, nebo letadel, který je určen pro zákazníky/cestující. Je ale skupina předem vymezena prostorem (např. počet míst v restauraci/vlakové soupravě), nebo svým postavením (zákazník), nebo jinak? Zákazníkem může být kdokoliv, kdo se jím rozhodne býti – služba je tak v tomto ohledu veřejná. Bude třeba tedy zákazníky posuzovat v konkrétním čase a konkrétním místě. Výklad je dán do rukou vnitrostátním regulačním orgánům a vzniká tak prostor pro nejednotnou aplikaci.

Dalším případem jsou tzv. **jiné služby než služby přístupu k internetu**, jenž smějí ISP poskytovat. Na rozdíl od sub-internetových služeb, jsou tyto veřejně dostupné. Tyto jsou v čl. 3 odst. 5 popsány takto:

„Poskytovatelé služeb elektronických komunikací pro veřejnost, včetně poskytovatelů služeb přístupu k internetu, a poskytovatelé obsahu, aplikací a služeb mají svobodu nabízet jiné služby než služby přístupu k internetu, které jsou optimalizovány pro konkrétní obsah, aplikace

nebo služby, případně jejich kombinaci, pokud je optimalizace nezbytná ke splnění požadavků na obsah, aplikace nebo služby pro určitou úroveň kvality.

Poskytovatelé služeb elektronických komunikací pro veřejnost, včetně poskytovatelů služeb přístupu k internetu, mohou nabízet nebo umožňovat takovéto služby pouze tehdy, pokud je kapacita sítě dostatečná k jejich poskytování jako doplnění k poskytovaným službám přístupu k internetu. Tyto služby nesmějí být používány ani nabízeny jako náhrada za služby přístupu k internetu a nesmějí být na úkor dostupnosti nebo obecné kvality služeb přístupu k internetu pro koncové uživatele.“

Typické příklady specializovaných služeb poskytovaných koncovým uživatelům jsou VoLTE a služby lineárního vysílání IPTV se specifickými požadavky na kvalitu služby, pokud splňují požadavky Nařízení, zejména pak článek 3 odst. 5, první pododstavec. Se stejnými předpoklady by mezi další příklady patřily zdravotní služby v reálném čase (např. vzdálená ordinace) nebo některé služby veřejného zájmu nebo některé nové služby komunikace mezi zařízeními (Úvodní část Nařízení, bod 16).

3.3 Kritika aktuální právní úpravy

Jak je patrné z výše vytažených relevantních ustanovení Nařízení, úprava je velice minimalistická. V dalších člancích Nařízení je již k nalezení pouze zmocnění vnitrostátních regulátorů jednotlivých členských států k dohledu nad dodržováním a vymáháním relevantních ustanovení a k případnému ukládání správních sankcí.

Je třeba chválit snahu evropského zákonodárce o alespoň nějakou ochranu síťové neutrality, chvályhodná je i forma ochrany, přímo účinné nařízení⁷². Minimalistický způsob ochrany je ale velice nedostatečný. Ustanovení Nařízení mají charakter neurčitých právních pojmů, kdy je základní princip síťové neutrality obsažen v generální klauzuli v čl. 3 Nařízení. Hlavní funkcí generálních klauzulí „je otevření práva ve společnosti vládnoucím předstávám“⁷³. Generální klauzule umožňuje, aby rozhodovací praxe na základě této elastické klauzule mohla v souladu s měnícími se podmínkami ve společnosti a ku dosaženému stavu poznání, ve veřejném zájmu konkretizovat jednotlivé chování adresáta⁷⁴. Tato vágnost měla být napravena dle čl. 5 Nařízení právě již zmíněnými pokyny k implementaci Nařízení.

„Pokyny připravené sdružením BEREC jsou výkladovým dokumentem, který má za cíl usnadnit a co nejvíce sjednotit aplikaci Nařízení v jednotlivých členských státech Evropské unie a postup národních regulátorů (NRA) při posuzování souladu poskytovaných služeb přístupu k internetu s požadavky Nařízení. V této souvislosti Pokyny připouští v některých bodech možnost zohlednění národních specifik.“⁷⁵

⁷² Aktuální znění: Smlouva o Fungování Evropské Unie, čl. 288

⁷³ MELZER, Filip, *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. 2. vydání. Praha, C.H. Beck, 2011, str. 119

⁷⁴ Srov. KNAP, Karel a spol. *Ochrana osobnosti podle občanského práva*. 4. vydání. Praha, Linde, 2004, str. 64

⁷⁵ ČTÚ., *Vyjádření Českého telekomunikačního úřadu k vybraným otázkám přístupu k otevřenému internetu a evropským pravidlům síťové neutrality*. [online] Ctu.cz, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<https://www.ctu.cz/sites/default/files/obsah/stranky/956/soubory/vyjadeniceskehoitelekomunikacnihouradukvybranymotazkampristupukotevrenemuinternetuaeuropeckympravidlu.pdf>>.

Vágnost sama o sobě problémem není, problémem je samotná podstata internetu, jako média bez hranic. Připouští-li totiž Nařízení možnosti zohlednění národních specifik znamená to, že tentýž ISP může být v některé členské zemi za nějakou dohodu či obchodní praktiku sankcionován, zatímco v jiné zemi za totožný skutek nikoliv, což bude zasahovat do právní jistoty. Ochrana má být poskytována především spotřebitelům, tato ochrana však ale může pominout ve chvíli, kdy opustí hranice svého státu, což bude problematické o to více počátkem účinnosti nařízení o zákazu roamingových cen⁷⁶, kdy se dá rozumně očekávat, že koncoví uživatelé budou používat svůj mobilní internet o to více. Harmonizační účinky se tedy velice pravděpodobně nedostaví. Paradoxně první odstavec článku 3 Nařízení míří na odstranění tzv. „geoblockingu“⁷⁷ slovy „bez ohledu na polohu koncového uživatele, poskytovatele či polohu, původ nebo určení dané informace...“ Spatřuji zde tak vnitřní hodnotový rozpor tohoto právního předpisu.

⁷⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu. Čl. 7, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 431/2012

⁷⁷ Jedná se o praktiku, kdy je jistý obsah internetu blokován na určitém místě, či přístupný pouze na určitém místě – většinou státě či skupině států. Blíže viz. - EUROPEAN COMMISSION. *Geo-Blocking* [online] *ec.europa.eu*, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/geo-blocking-digital-single-market> >.

Závažnějším nedostatkem je úzké zaměření na aktéry, jenž mohou síťovou neutralitu porušovat. Z Nařízení plyne, že se pouze poskytovatelé služeb přístupu k internetu (ISP) nesmí dopustit jednání narušujícím síťovou neutralitu. Jsou ale ISP jedinými možnými „pachatelí“?

V roce 2013 Facebook, Nokia a další⁷⁸ utvořili seskupení technologických společností a dali tak za vznik strážce a iniciativě Internet.org⁷⁹, jenž má nikoliv skromný cíl, napojit na internet všechny lidi⁸⁰. Ve většině moderních zemích, zejména evropských a severoamerických, je připojení k internetu na vysoké úrovni, internet.org tedy, jak sám říká, míří na zbylých 5 miliard⁸¹. Jelikož ve většině zemí, v nichž oněch zbylých 5 miliard žije, je infrastruktura internetu na špatné až žádné úrovni, internet.org spolupracuje s místními ISP ke zlepšení a vytvoření této infrastruktury.

V těchto zemích je dominantním zařízením, přes které se lidé vzájemně propojují mobilní telefon, a to buď obyčejný, či tzv. smartphone⁸². Internet.org tak cílí především na uživatele mobilních telefonů a činí tak pomocí aplikace a platformy Free Basics⁸³, což je aplikace pro mobilní telefony, jenž umožňuje užívat jisté vybrané weby⁸⁴, včetně Facebooku samotného.

V těchto rozvojových zemích je pro většinové obyvatelstvo finančně obtížné pořízení si datového tarifu jako takového, natož datového tarifu s dostatkem dat. Free Basics toto vyřešil tak, že, jak název napovídá, nabízí přístup na vybrané weby zadarmo, tedy aniž by si za to mobilní operátor (ISP) účtoval spotřebovaná data. Tato platforma tedy nabízí zero-rating přístup na internet.

Není to skvělé? Internet.org umožňuje miliardám lidí připojení na internet a to zcela zdarma, jediné co k tomu koncoví uživatelé potřebují, je mobil schopný připojení. Podíváme-li

⁷⁸ UNKNOWN. *Technology Leaders Launch Partnership to Make Internet Access Available to All* [online] *newsroom.fb.com*, 21. srpna 2013 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<https://newsroom.fb.com/news/2013/08/technology-leaders-launch-partnership-to-make-internet-access-available-to-all/>>.

⁷⁹ INTERNET.ORG. *Internet.org* [online] *internet.org*, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<https://info.internet.org/en/>>.

⁸⁰ tamtéž

⁸¹ ZUCKERBERG., M. *Is connectivity a Human Right?* – „otevřený dopis“

⁸² UNESCO. *The State of Broadband 2015*. [online] *newsroom.fb.com*, 21. srpna 2013 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<http://www.broadbandcommission.org/documents/reports/bb-annualreport2015.pdf>>. Str. 15 a násl.

⁸³ Více na: <https://developers.facebook.com/docs/internet-org>

⁸⁴ „Basics“ je volně přeloženo „základy“ – free basics tak nabízí základní služby, jako je předpověď počasí, mapy nebo wikipedii apod.

však na tuto situaci detailněji zjistíme, že se nejedná o velice altruistický počín, že výhody pro koncového uživatele jsou pouze krátkodobé a že internet, jenž internet.org nabízí, není internetem.

Proč Internet.org nenabízí internet? Free Basics, jak píše výše, umožňuje přístup pouze na vybrané weby. Těmito vybranými weby jsou partnerské weby Internet.org. Tedy takové weby, které spolupracují s Internet.org a jsou schopny nést náklady za spotřebovaná data uživateli. Je důležité poznamenat, že většina těchto webů, včetně Facebooku samotného na této platformě jsou čistě „text-based“, tedy založeny hlavně na informacích v podobě textu, pouze v naprosto omezeném množství se na těchto webech nachází videa, hudba, či delší animace nebo obrázky ve vysokém rozlišení, prostě jakékoliv médium jenž je datově náročné.

Platforma Free Basics je dle svých slov otevřena jakémukoliv webu⁸⁵, nejsou ale k nalezení žádná kvalifikační kritéria pro přístup k této platformě. Z povahy věci je ale zřejmé, že ne všechny weby mohou nést náklady jenž s sebou nese možnost nezaúčtování dat koncovému uživateli. Reálně totiž tato data spotřebována jsou, ISP za toto někdo musí zaplatit. Internet.org spolupracuje s lokálními poskytovateli připojení k internetu a těm hradí náklady za tyto data. Aby se partnerský web dostal na platformu Free Basics, musí tyto náklady hradit ISP společně s internet.org. Internet.org si tak pomyslně „myje ruce“ nad porušováním síťové neutrality, když na svých stránkách uvádí, že žádný partnerský program neplatí přímo jim za to, aby se na platformu Free Basics dostal. Internet je složen z milionů webů, na Free Basics je jich přibližně deset na stát, ve kterém je aktivní. Je to jako kdyby internet.org naplnil skleničku vodou z oceánu, a nabízel by tuto skleničku jako oceán.

⁸⁵ INTERNET.ORG. *Reach the next wave of people coming to the internet*. [online] internet.org., nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <https://info.internet.org/en/story/platform/> >.

Proč se nejedná ani o altruismus? Nejenže se Facebook samotný a přidružené weby stanou pionýry na těchto nových trzích⁸⁶, ale díky koncepci monetarizace nabízené služby, převážně tedy reklamě, se jedná o velice výnosný obchodní model. Stejně jako většina „free“ webů i v moderních zemích, Free Basics je založen na cílené, umístěné reklamě na svých stránkách.

Lokalizujme si postupně co vše je v nesouladu se síťovou neutralitou v tomto případě. Za prvé, ISP nabízejí službu Free Basics na bázi zero-ratingu. Služby mimo Free Basics samozřejmě dále data spotřebovávají. Za druhé, Internet.org provádí selekci webů, jenž se s ním mohou „podílet na nákladech“ při nabízení služby na bázi zero-rating koncovým uživatelům. Tímto jednáním dochází k částečné cenzuře ostatních webů, jenž na „podílení se na nákladech“ přispět nemohou. Jedná se o jistou formu relativního omezení dat, relativní proto, že Free Basics nezakazuje ostatní data, znevýhodňuje je ale vůči datům pocházejících z jeho a přidružených webů. Efekt absolutního omezení dat se ale může projevit i v tomto případě, to když koncový uživatel nebude mít žádný datový tarif a spoléhat se bude pouze na Free Basics.

Na této praktice se přímo podílí samotní ISP (akceptuje nastalou situaci z pozice pasivního přihlížejícího), porušení síťové neutrality provádí i CAP vůči ostatním CAPs.

Proč je toto dlouhodobě nevýhodné pro samotné koncové uživatele popisují v části 2.2. I proto snad se indický regulátor rozhodl aplikaci Free-Basics (potažmo Internet.org) ve své zemi zakázat^{87 88}.

⁸⁶ Ozývají se hlasy, že jde o „novodobý kolonialismus“ – například zde: SPIR. *Komentář SPIR k rozhodnutí Evropskému parlamentu o otevřeném přístupu na internet* [online].spir.cz, 29. března 2016 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: <<http://www.spir.cz/komentar-spir-k-rozhodnuti-evropskeho-parlamentu-o-otevrenem-pristupu-k-internetu>>.

⁸⁷ TRAI (TELECOM REGULATORY AUTHORITY OF INDIA). *Prohibition of discriminatory tariffs for data services regulations 2016*. Nové Dillí, 2016.

⁸⁸ Respektive zakázal jakoukoliv spolupráci mezi ISP a CAP, jenž porušují princip síťové neutrality.

4 Shrnutí a závěr

V první části této práce nastiňuji proč je některými internet považován za přirozený krok evoluce, ke kterému by měla dojít po jisté době každá společnost. Věřím, že stejně jako jiné výdobytky kulturní evoluce, memy, jako je náboženství, demokracie, svoboda, právo samotné, i internet si pro svou zvláštní hodnotu pro lidi zaslouží stejnou ochranu, tedy jako lidské právo. Evropa je průkopníkem těchto lidských práv nové kategorie a tak připojení k internetu jako samostatné subjektivní právo není ničím novým například pro Finsko⁸⁹.

V druhé části představuji princip síťové neutrality a nabízím přehled některých způsobů zásahů do síťové neutrality, nutno dodat, že detailnější právní úprava praktiky zero-rating citelně chybí, jelikož ale tato praktika umožňuje širokou variaci aplikace a je to problematika znatelně neprobádaná, nevěnoval jsem jí v této práci více prostoru, omezil jsem se jen na její popis a krátce nastínil její negativitu pro koncového uživatele.

V poslední části, po rozboru vybraných ustanovení platné legislativy, tuto legislativu podrobuji kritice. Hlavním nedostatkem je vágnost jednotlivých ustanovení a úzká zaměřenost na aktéry. Je nelogické, aby byla dána pravomoc vnitrostátních regulačních orgánů k tomu, aby pokutovaly či zakázali například ISP (nižší kategorie), jenž působí pouze v jednom městě či menším regionu⁹⁰, za porušování principu síťové neutrality, zároveň jim však tato pravomoc chyběla u celostátních, nadnárodních CAPs. Že je tento problém velice aktuální demonstruji na příkladu, jenž byl řešen Indickým regulátorem.

Dá se rozumně předpokládat, že v příštích deseti až dvaceti letech bude rozdíl mezi standardním připojením (bez datového omezení) a mobilním připojením mizet, až eventuálně vymizí úplně. Již v době psaní této práce je poptávka po přenosu velkých množství dat přes mobilní zařízení obrovská⁹¹ a velké společnosti investují nezanedbatelné množství finančních

⁸⁹BBC. *Finland makes connectivity a „legal right“*. [online].bbc.com, 1. července 2010 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.bbc.com/news/10461048>>.

⁹⁰ Domnívám se, že právní úprava by měla umožňovat jistou úroveň diferenciaci menším ISPům (potažmo i CAPs), založenou např. na počtu aktivních uživatelů (tedy pro menší počet uživatelů vyčlenit specifický úsek dat, jenž by mohl být favorizován). Toto by mohlo stimulovat konkurenční prostředí a přinutit „větší hráče“ k postupné inovaci či dalším investicím do infrastruktury, což by se pozitivně projevilo ve vztahu s koncovými uživateli. Posuzování tržní síly by bylo v takovémto případě nezbytné.

⁹¹ Poznámka: Tomuto trendu napomáhá i „příchod“ tzv. „internetu věcí“ (IoT) či „veledat“ (Big Data). Tyto pojmy doporučuji zběžně pročíst pro lepší přehled v této problematice. Dostatečné informace k nim, pro základní pochopení materie, jsou k nalezení na wikipedii.

prostředků do vývoje a modernizace infrastruktury⁹². V konkurenčním prostředí tedy bude tlačeno na snižování jak ceny za přenesená data, tak omezení přeneseného množství dat.

Jako srovnání použiji vývoj cen za telefonní hovory a SMS v posledních 10 až 20 letech, kdy na přelomu tisíciletí bylo právě psaní SMS a telefonování výsadou majetnějších obyvatel, kdy se za několik desítek provolaných minut a napsaných SMS zpráv účtovalo řádově v tisícikorunách, nyní⁹³ se dá nalézt neomezené volání a SMS do všech sítí pod 1 tisíc Kč, pro jisté skupiny obyvatel (studenty, podnikatele) jsou ve většině případů dostupné ještě lepší ceny. Je zde tedy šance, že si tzv. neviditelná ruka trhu poradí sama. Než však tato doba nastane, musí být uživatelům poskytnuta jistá úroveň ochrany. Musí být zakotven jistý společný standart pro evropské země, jelikož je evropská ekonomika složena z různých dílčích ekonomik, které jsou různé síly a na různém stupni vývoje, bylo by odvážné myslet si, že vývoj bude veden ve všech těchto ekonomikách stejným tempem.

„Internet dosáhl rozměrů celosvětového fenoménu nebývale rychlým tempem. Během patnácti let vzrostl trh připojení k internetu z téměř nuly na mnohamiliardový byznys. Rozkvět internetu usnadnil díky elektronickému obchodu přeshraniční obchod, což přispělo k dalšímu rozvoji vnitřního trhu a k odstranění bariér mezi členskými státy. Internet se stal jádrem světové ekonomiky a vděčíme mu za dosud nevídaný stupeň inovace.

Za většinu svého úspěchu vděčí internet své otevřenosti a snadné dostupnosti za předpokladu, že uživatel má možnost připojení k internetu. Chce-li v současnosti jednotlivec nebo firma poskytovat obsah nebo služby, nemusí čelit vysokým vstupním nákladům nebo jiným překážkám (s výjimkou některých základních technických požadavků), které jsou charakteristické pro mnoho jiných zavedených síťových odvětví.

Je to „sít sítí“, která změnila způsob komunikace a podnikání, způsob, jakým pracujeme, a která otevírá velké příležitosti ve vzdělávání, kultuře, komunikaci, sociální interakci a umožňuje pokrok v oblasti vědy a techniky a v obecném měřítku podporuje i svobodu projevu a pluralitu sdělovacích prostředků.“⁹⁴. S tímto se plně ztotožňuji. Jediný možný způsob, jak zachovat internet takový, jaký byl do teď, je přes vymáhání dodržování zásad sítíové

⁹² IHNED.CZ Šéf Vodafonu Sharma vsadil na síť pro rychlý internet a obří investice se vyplatila. [online].ihned.cz, 13. února 2016 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://archiv.ihned.cz/c1-65162220-sef-vodafonu-sharma-kdysi-vsadil-na-sit-pro-rychly-internet-a-obri-investice-se-vyplatila> >.

⁹³ Poznámka: polovina roku 2017

⁹⁴ Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů KOM (2011) 222v konečném znění. Téma: *Otevřený internet a neutralita sítí v Evropě*

neutrality, a to nejen po ISPs ale i po CAPs. Prioritizace některých dat oproti jiným svým způsobem nutí koncové uživatele k výběru jistého obsahu či služeb oproti jiným a bere mu tím možnost výběru. Snahou Nařízení je donutit ISP's a CAP's k tomu, aby soutěžily na trhu nabídkou svých kvalitních služeb, ne aby omezily konkurenci tím, že omezí některé služby.

Právě proto nejen Evropa, ale i celý svět potřebuje síťovou neutralitu. Veřejnoprávní regulace v Evropě ale, potřebuje poskytovat tuto ochranu na vyšší úrovni, než v jaké je poskytována nyní, nestačí aktuální proklamační charakter úpravy.

Seznam použitých zdrojů:

- ZUCKERBERG, Mark., *Is Connectivity A Human Right?* [online].internet.org, srpen 2014 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < https://scontent-vie1-1.xx.fbcdn.net/t39.2365-6/12057105_1001874746531417_622371037_n.pdf >.
- FLEGR, Jaroslav., *Úvod do evoluční biologie*. Praha, Academia, 2007.
- FLEGR, Jaroslav., *Úvod do evoluční biologie, Biologická evoluce* [online].youtube.com, 10. října 2013 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.youtube.com/watch?v=TxSN7I0aI88> >.
- UNKNOWN. *DNA* [online].genetika-biologie.cz, 18. července 2011 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.genetika-biologie.cz/search/node/DNA> >.
- DARWIN, Charles., *O vzniku druhů přírodním výběrem*. Praha, Academia, 2007
- KOUKOLÍK, František., *Sociální mozek. (2. vydání)*. Praha, Karolinum, 2016
- KOUKOLÍK, František., *Sociální mozek, některé evoluční principy MUDr. František Koukolík* [online].youtube.com, 3. července 2012 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.youtube.com/watch?v=PBkC2XzxeY> >.
- FLEGR, Jaroslav., *Evoluční biologie. 2., rozšířené vydání*. Praha, Academia, 2009.
- DAWKINS, Richard, *Sobecký gen.* (překlad z originálu: Vojtěch Kopský). Praha, Mladá fronta, 2003.
- CHRISTIAN, David „The BIG History Project“ [online].khanovaskola.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://khanovaskola.cz/video/226/2410-kolektivni-uceni-ve-velkem-meritku> >.
- HUMANS [online].bighistoryproject.com, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.bighistoryproject.com/chapters/4#intro> >.
- VESELÝ, Jiří. *Právo sociální ho zabezpečení.* : Praha: Linde, 2013. 312 s.
- EDRI [online].edri.org, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://edri.org/> >.
- *Iuridicum Remedium* [online].iure.org, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: <<http://www.iure.org/>>.
- VESELÁ, Zuzana, *Jak funguje Internet*. Praha, Iuridicum Remedium, 2010
- BEREC. *Differentiation practices and related competition issues in the scope of net neutrality*. Riga, BEREC 2012
- BEREC. *What is BEREC?* [online].berec.europa.eu, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < http://www.berec.europa.eu/eng/about_berec/what_is_berec/ >.
- DSL. *Jak připojit internet přes „optiku“* [online].dsl.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.dsl.cz/jak-na-to/jak-na-fft> >.
- *Optické kabely. Co vše se o nich lze dozvědět?* [online].sdeleni.idnes.cz, 29. června 2011 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < http://sdeleni.idnes.cz/opticke-kabely-co-vse-se-o-nich-lze-dozvedet-fks-/tec_sdeleni.aspx?c=A110622_141349_tec_sdeleni_ahr >.
- *Submarine Cable Map* <http://www.submarinecablemap.com/#/> [online].submarinecablemap.com, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.submarinecablemap.com/#/> >.

- NIX.CZ *Seznam připojených sítí*. [online].nix.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://www.nix.cz/cs/networks> >.
- ČTÚ. *Evidence podnikatelů v elektronických komunikacích podle všeobecného oprávnění*. [online].ctu.cz, 18. srpna 2016 [cit. 18. srpna 2016]. Dostupné na: < https://www.ctu.cz/vyhledavaci-databaze/evidence-podnikatelu-v-elektronickych-komunikacich-podle-vseobecneho-opravneni?form_build_id=form-0P_uKj_FfkKo7TMZyMq8lXuWP89SR8JzN_vWfrZR2xc&form_id=evidence_podniku_katelu_podle_vseobecneho_opravneni_search_form&name=&ico=&city=&street=&public_com_network=0&public_com_service=SPSI2012&private_com_service=0&territorial_scope=0&certificate_number=&search_fieldset_submit=Hledat >.
- *Czech republic data centers* [online].datacenter9.com, nedatováno [cit. 18. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.datacenter9.com/datacenters/czech-republic> >.
- *Přenosová rychlost*. [online].it-slovník.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://it-slovník.cz/pojem/prenosova-rychlost> >.
- *The Difference between a Megabyte (MB) and a Megabit (Mb)*. [online].opensignal.com, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <https://opensignal.com/knowledgebase/the-difference-between-megabyte-and-megabit.php> >.
- Aktuální znění: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2120 kterým se stanoví opatření týkající se přístupu k otevřenému internetu.
- Aktuální znění: Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu č. 105/2010 Sb. o přidělení kmitočtových pásem (národní kmitočtová tabulka)
- ČT. *Kmitočty televizních kanálů pro digitální vysílání v České republice*. [online].ceskatelevize.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/technika/digitalni-vysilani-dvb-obecne/kmitocety-televiznich-kanalu/> >.
- ČTÚ. *Veřejné širokopásmové mobilní sítě*. [online].lte.ctu.cz, nedatováno [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://lte.ctu.cz/pokryti/pokryti/pokryti/pokryti/> >.
- Aktuální znění: Zákon 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, § 73 – 84
- BEREC. *What is Zero-Rating?*. [online].berec.europa.eu, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < http://berec.europa.eu/eng/netneutrality/zero_rating/ >.
- ŠILHÁN, Josef, *Cenové praktiky zneužití dominantního postavení z pohledu práva a ekonomie*, Brno: Tribun EU s.r.o., 2009. str. 161.
- BEREC. *BEREC Guidelines on the implementation by national regulators of european net neutrality rules*, Riga, BEREC. 2016
- Rámcová směrnice (2002/21/ES) ref. lit. (n) a lit. (h).
- SPIR. *Komentář SPIR k rozhodnutí Evropskému parlamentu o otevřeném přístupu na internet* [online].spir.cz, 29. března 2016 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <http://www.spir.cz/komentar-spir-k-rozhodnuti-evropskeho-parlamentu-o-otevrenem-pristupu-k-internetu> >.
- MELZER, Filip, *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. 2 vydání. Praha, C.H. Beck, 2011, str. 119
- Srov. KNAP, Karel a spol. *Ochrana osobnosti podle občanského práva*. 4. vydání. Praha, Linde, 2004, str. 64
- ČTÚ., *Vyjádření Českého telekomunikačního úřadu k vybraným otázkám přístupu k otevřenému internetu a evropským pravidlům síťové neutrality*. [online] Ctu.cz,

- nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < https://www.ctu.cz/sites/default/files/obsah/stranky/956/soubory/vyjadreniceskehootele_komunikacnihouradukvybranymotazkampristupukotevrenemuinternetuaeuropejskympra_vidlu.pdf >.
- EUROPEAN COMMISSION. *Geo-Blocking* [online] *ec.europa.eu*, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/geo-blocking-digital-single-market> >.
 - UNKNOWN. *Technology Leaders Launch Partnership to Make Internet Access Available to All* [online] *newsroom.fb.com*, 21. srpna 2013 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <https://newsroom.fb.com/news/2013/08/technology-leaders-launch-partnership-to-make-internet-access-available-to-all/> >.
 - INTERNET.ORG. *Internet.org* [online] *internet.org*, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <https://info.internet.org/en/> >.
 - UNESCO. *The State of Broadband 2015*. [online] *newsroom.fb.com*, 21. srpna 2013 [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <http://www.broadbandcommission.org/documents/reports/bb-annualreport2015.pdf> >.
 - INTERNET.ORG. *Reach the next wave of people coming to the internet*. [online] *internet.org*, nedatováno [cit. 5. března 2017]. Dostupné na: < <https://info.internet.org/en/story/platform/> >.
 - TRAI (TELECOM REGULATORY AUTHORITY OF INDIA). *Prohibition of discriminatory tariffs for data services regulations 2016*. Nové Dillí, 2016.
 - BBC. *Finland makes connectivity a „legal right“*. [online]. *bbc.com*, 1. července 2010 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://www.bbc.com/news/10461048> >.
 - IHNED.CZ. *Šéf Vodafonu Sharma vsadil na síť pro rychlý internet a obří investice se vyplatila*. [online]. *ihned.cz*, 13. února 2016 [cit. 15. srpna 2016]. Dostupné na: < <http://archiv.ihned.cz/c1-65162220-sef-vodafonu-sharma-kdysi-vsadil-na-sit-pro-rychly-internet-a-obri-investice-se-vyplatila> >.
 - Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů KOM (2011) 222v konečném znění. Téma: *Otevřený internet a neutralita sítí v Evropě*

Příloha č. 1

O2 | Spotify od O2 - 30 milio...
www.o2.cz/osobni/spotify?oid=cs2-16q3-16m06-2-generac-aw

O2 Osobní Podnikatele Firmy a veřejná správa
Volání Internet O2 TV Finance Telefony a zařízení
Hledat English
Akce Podpora **More O2**

30 milionů skladeb
ve vašem mobilu
Zákazníci O2 teď poslouchají Spotify bez účtování dat
Stáhnout aplikaci Spotify zdarma

Spotify

Best of the Best
Cory Berr
Genre: Indie
Cory Berr

Hudební novinky i staré pecky
Přidejte se i vy k nejpoužívanější službě, díky které už **100 milionů lidí** poslouchá přes internet **hudbu z celého světa**.

Start
17:57
10.7.2016

Homepage - mujkaktus.cz | Kaktus kontakty - Hledat Go | t-mobile - Hledat Googlem

<https://www.mujkaktus.cz/homepage?sessionid=FDfE2289736029F7DC1AEAC560DCA4E1ns41>

KAKTUS

KOUPIT KARTU | PŘENĚST ČÍSLO | AKTIVOVAT KARTU | DOBÍT KREDIT | TELEFONY | APLIKACE | HERANA

FAQ | MOJE SLUŽBY | KOŠÍK

Jen v Kaktusovo appce nebo na webu si můžeš dobít kartou třeba jen za pade. Dobíjet můžeš i z bankomatu, internetového bankovníctví nebo na prodejních T-Mobile a termínátech Saazky.

Fejsbůk data NEŽERE

Dobíjíš od 50 Kč

Litám na LTE

Útaju po VTEŘINÁCH

Start | Internet | Google | Microsoft Word | T-Mobile | 14:35 | 21.10.2015

Shrnutí:

Tato práce se zabývá síťovou neutralitou jako principem přenášení dat po internetu. Uvádí základní argumenty ve prospěch nahlížení k přístupu na internet jako na subjektivní (lidské) právo, s cílem vyzdvihnout důležitost ochrany internetu. Popisuje síťovou neutralitu z pohledu technického i právního jako jeden z důležitých aspektů ochrany internetu. Komentuje aktuální právní úpravu v EU a upozorňuje na její možná úskalí.

Klíčová slova:

Elektronické komunikace, internet, data, síťová neutralita, právo na přístup k internetu, diferenciací dat, CAP, ISP, BEREC, princip nejlepší snahy, zero-rating, opatření přiměřeného řízení provozu.

Summary:

This thesis deals with the net neutrality as a principle connected with data transfer over the internet. It presents staple arguments in favor of viewing internet access as a (fundamental/human) right, in order to highlight the importance of internet protection. The thesis describes net neutrality from the perspective of law and technical as an aspect of internet protection. It comments on current legal regulation in EU and highlights its potential pitfalls.

Key words:

Electronic communications, internet, data, net neutrality, right to internet access, data differentiation, CAP, ISP, BEREC, best effort principle, zero-rating, appropriate traffic management measures.